

T.C. H.A.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 24007
Tarih : 27.10.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye'deki tüm binalarda özellikle kolon ve diğer taşıyıcıların tadilat adı altında kesilip kesilmediğinin belediyeler ve ilgili meslek odaları tarafından periyodik olarak denetilmesine dair Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur. Gereğinin yapılmasını arz ve talep ederim.
27.02.2023

Şevin COŞKUN
Muş Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon		
Esas Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm	
Tarih:	28 Şubat 2023	Esas No: 2/4965

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİGİ
27 Şubat 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
27 Şubat 2023
No: 1175197

GENEL GEREKÇE

Türkiye, aktif fay hatları üzerinde bulunan bir deprem ülkesidir. Maden Tetkik Arama (MTA) Genel Müdürlüğünün 2012’de yayınladığı Türkiye Diri Fay Haritası’na göre; 18 kent, 80 ilçe ve 502’yi aşkın köy doğrudan fay zonları üzerine bulunmakta olup bu zonlar üzerinde 100 bini aşkın bina yer almaktadır. Türkiye’nin jeolojik yapısından ötürü sürekli olarak depremler meydana gelmektedir.

Türkiye’de en son 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş merkezli 7,7 ve 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiş ve bu depremlerden Antep, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Urfa, Diyarbakır, Malatya, Kilis ve Adana kentleri de başta olmak üzere birçok kent etkilenmiştir. Tespit edilebilen 43 bin 556 yurttaşımız yaşamını yitirmiş, 100 bini aşkını yaralanmıştır.

Ayrıca deprem ülkesi olan Türkiye’de, 2020 yılında 24 Ocak’ta Elâzığ’da 6,7; 30 Ekim’de ise İzmir’de 6,6 büyüklüğünde iki büyük deprem yaşanmış ve 158 yurttaş yaşamını yitirmiştir. 23 Ekim 2011’de meydana gelen Van-Erciş merkezli deprem ve 9 Kasım 2011’de yaşanan Van-Edremit merkezli deprem; Van ve ilçelerinde şiddetli bir şekilde hissedilmiş olup, bölgenin yapı stoğu nedeniyle yıkıcı hasar yaratmış ve her iki depremde 2 bin 610 kişi hayatını kaybetmiş, bin 966 kişi de yaralanmıştır.

Türkiye’de aktif fay zonları üzerinde yer alan alanlarda yapı yapılmasının yasaklanmasıyla ilgili herhangi bir düzenleme bulunmazken öte yandan mevcut yapılarda da tadilat adı altında taşıyıcı kolonlar kesilmekte ve bu yapılar daha da riskli bir duruma getirilmektedir. Taşıyıcı kolonları kesildiği için birçok bina yaşanan depremlerde yıkılmış ve çok sayıda insanın ölümüne neden olmuştur. 6 Şubat 2023’teki Maraş merkezli depremden sonra Hatay’da tespit çalışmaları yürüten TMOBB Gaziantep İnşaat Mühendisleri Odası; yıkılan birçok binada taşıyıcı kolonların kesildiğini tespit etiklerini açıklamıştır. Antep’te meydana gelen depremde yıkılan kent merkezindeki 12 katlı ve 22 daireli Emre Apartmanı’nda kolonların kesildiği iddiasıyla soruşturma başlatılmış, Şehitkamil ilçesi Batıkent Mahallesi’nde bulunan bir apartmanda da banka şubesine yer açmak için zemin katında kolonların kesildiği yönünde haberler basına yansımıştır. Benzer şekilde 6 Şubat depreminde Diyarbakır’ın Yenişehir İlçesi’nde bulunan Diyar Galeria İş Merkezi’nin çöken B ve D bloklarının taşıyıcı kolonlarının kesildiği ve kesilen kolonlar nedeniyle site sakinleri ile bina yönetiminin davalık durumda olduğu gündeme gelmiştir. İki yıl önce İzmir’de meydana depremde yıkılan ve 36 kişinin hayatını kaybettiği Rıza Bey Apartmanı’nda da kolon kesme vakalarının yaşandığı ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda; özellikle deprem gibi olası afetlere karşı ÷lkedeki yapı stoku çalışmasının yapılması ve tüm bu yapılardaki risklerin minimize edilmesi ile yapı kullanım izni verildikten sonra da gerekli denetimlerin periyodik olarak yılda bir kez yapılması hayati önem taşımaktadır. Özellikle taşıyıcı kolonlara herhangi bir müdahalenin yapılp yapılmadığına ilişkin yılda bir kez yapılacak bu denetimler, belediyeler gibi kamu kurumları ve ilgili meslek odaları tarafından yapılmalıdır. Bu denetimleri öngören kanun teklifimizin hayata geçirilmesiyle ÷lkenin yapı stokunda bulunan binaların projeye uygunluğu, risk ve performans analizi de ortaya çıkmış olacaktır. İşbu kanunla; tüm binaların kesilen kolonları ve müdahale edilmiş diğer taşıyıcıların neden olacağı maddi ve manevi kayıpların önlenmesi adına, Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunda değişiklik yapılarak binalar can ve mal güvenliği açısından daha tehlikesiz bir duruma getirilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yapı denetim kuruluşlarına, her türlü yapının taşıyıcı sistemlerini etkileyecek nitelikte tadilat ve müdahalelerin yapılıp yapılmadığını denetleme görevi verilmiştir. Böylece kolon kesme başta olmak üzere yapı planlarına aykırı ve risk taşıyacak tadilatların denetime tabi tutulmasıyla engellenmesi amaçlanmıştır. Yapı kullanım iznin alınmasından itibaren başlayacak şekilde yılda bir kez denetim yükümlülüğü, yapı denetim kuruluşlarının görevleri arasında sayılmaktadır.

MADDE 2- Denetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen yapı kuruluşlarının sorumluluğu düzenlenmiştir.

MADDE 3- Denetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen yapı kuruluşlarına uygulanacak cezai müeyyide düzenlenmiştir.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

YAPI DENETİMİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2’nci maddesinin dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) Bu Kanun kapsamına giren her türlü yapının taşıyıcı sistemlerini etkileyecek nitelikte tadilat yapılıp yapılmadığını, yapı kullanım izninin alındığı tarihten itibaren her yıl denetlemek.”

MADDE 2- 4708 sayılı Kanunun 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“2’nci maddenin dördüncü fıkrasının (j) bendindeki denetim yükümlülüğünü yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşları, yapı kullanma izni alındıktan sonra ilgili idareden izin alınmadan yapılan esaslı tadilattan doğan yapı hasarından, izinsiz tadilat yapan ile birlikte sorumlu tutulur.”

MADDE 3- 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“2’nci maddenin dördüncü fıkrasının (j) bendindeki denetim yükümlülüğünü yerine getirmediği tespit edilen yapı denetim kuruluşlarına Bakanlıkça iki yıl süreyle yeni iş almaktan men cezası verilir.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.